

Motion till riksdagen 2005/06:So33

**av Chatrine Pålsson m.fl. (kd)
med anledning av skr. 2005/06:139**

Nationell IT-strategi för vård och omsorg

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tydligare nationella krav på landsting och regioner.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tydliga direktiv för att skapa en gemensam informationsstruktur.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att premiera de offentliga myndigheter som snabbast implementerar IT-direktiv.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen genom tydliga direktiv skapar gemensamma gränssnitt utifrån etablerade standarder.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett gemensamt branschråd för nationell och internationell samordning.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge äldre rätt till IT-utbildning oavsett ålder.

Motivering

I den socialdemokratiska regeringens skrivelse framförs en redogörelse för en nationell IT-strategi för vård och omsorg. Strategin är i första hand riktad på insatser inom hälso- och sjukvården och den del av omsorgsverksamheterna som angränsar till hälso- och sjukvårdens verksamhet. Kristdemokraterna anser att en nationell strategi på området är nödvändig. Den nuvarande strategin är dock tandlös och den behöver kompletteras med ett antal åtgärder.

Fel! Okänt namn på

Nationell samordning är nödvändig

IT-revolutionen har ännu inte revolutionerat vården. Stora resurser har visserligen plöjts ned i olika system i olika landsting, men systemen kan inte kommunicera med varandra. Under lång tid har det pågått ett utvecklingsarbete för att förbättra och samordna IT-stödet inom hälso- och sjukvården. Kommuner och landsting samarbetar i organisationen Carelink. Vidare är en utredning tillsatt av regeringen – Författningsreglering av nationella kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården (dir. 2003:42).

Det är tekniskt fullt möjligt att inrätta ett nationellt system med användbara och tillgängliga kvalitetsjämförelser av hälso- och sjukvårdens prestationer, datoriserade patientjournaler och så kallade e-recept. Men för detta krävs, enligt Kristdemokraterna, ett tydligare nationellt krav på landsting och regioner och mer långsiktiga investeringar för att bygga ut och samordna register och IT-system inom sjukvården.

Kristdemokraterna har i sitt budgetalternativ avsatt 400 miljoner kronor per år med start år 2007 för detta ändamål. Avsikten är att få till stånd motsvarande satsning från landstingens och regionernas sida. Vidare har partierna i Allians för Sverige förslagit en rad åtgärder som gagnar såväl kvalitets- som effektivitetsutveckling. Kvalitetsjämförelser, datoriserade patientjournaler och e-recept ökar patientens inflytande i vården, det ger underlag för professionens och politikens möjlighet att följa och förbättra vården.

Nollvision i patientsäkerhet

Varje år dör 1 800 personer inom hälso- och sjukvården. Enligt en forskarrapport dör 70 procent av dessa 1 800 personer genom misstag som skulle kunna förebyggas. Patientsäkerheten måste förbättras och detta görs bl.a. genom att varje patient har *en* datoriserad patientjournal. När patienten träffar en ny läkare så ska han eller hon inte behöva berätta hela sin vårdhistoria. Den ska finnas tillgänglig via ett kommunicerande nationellt journalsystem som har ett fullgott skydd så att integritetskränkande information inte kommer i orätta händer. Patienten ska bl.a. själv kunna begära ett skydd för viss integritetskränkande information. Om en ny datoriserad journalföring också leder till att uppföljning och utvärdering kan förbättras kan det i sin tur innebära att kvaliteten och patientsäkerheten i vården ökar. Kristdemokraternas målsättning är alltså en patient – en journal.

Direktiv, etablerade standarder och gemensamma gränssnitt

I brist på kunskap och tydliga direktiv sitter det offentliga Sverige fast i slutna IT-miljöer. Bristen på tydliga direktiv från regeringen gäller hur programvara baserad på öppna standarder ska användas i offentliga myndigheter. Brist på tydliga direktiv finns också vad gäller uppbyggnaden av en gemensam informationsstruktur och gemensamma gränssnitt utifrån etablerade standarder i offentliga myndigheter.

Idag är många IT-system undermåliga och ej processtödjande. Systemen är ofta dåligt integrerade och ej användarvänliga. Engagemanget och kunskapsnivån hos IT-ansvariga på olika myndigheter är avgörande för hur skattebetalarnas pengar ska användas. Detta görs ofta med osäkerhet och minsta motståndets lag som styrmedel. Effekten blir en mångårig inlåsnings i programvaror och system utan flexibilitet förenade med onödigt höga kostnader och ett beroende av leverantören eller IT-konsulten.

Direktiv måste tydliggöras genom att bestämma vilka kriterier som ska gälla för offentliga myndigheter. Utifrån dessa kriterier kan exempelvis landsting samordna sina system och skapa den infrastruktur som är nödvändig och att ge hälso- och sjukvårdspersonal ett gemensamt användargränssnitt. Genom detta ökar patientsäkerheten och liktydigt med nationens nollvision i trafiksäkerhet ska en nollvision i patientsäkerhet också kunna säkerställas.

Premiering för framsteg

Kristdemokraterna anser, som tidigare nämnts, att staten måste ge tydliga direktiv till landsting och regioner för framtagandet av en gemensam IT-struktur. Tydliga direktiv bör också kombineras med att staten premierar de landsting och regioner som gör snabba framsteg i anslutningen till den nationella IT-strukturen.

Gemensamt branschråd

Det behövs ett gemensamt branschråd med en formaliserad struktur där vårdpersonalens organisationer, tillsammans med patientorganisationer och aktörer på marknaden arbetar för en nationell och internationell samordning. Det är ett krav från EU-kommissionen och en framkomlig väg för att genomföra en samordning av IT infrastruktur i landet. Detta gemensamma branschråd ska, enligt Kristdemokraternas uppfattning, vara fristående och inte utöva tillsyn.

Fel! Okänt namn på

IT-kunskap för äldre

IT är för många äldre en svårförståelig kommunikation mellan teknik och människa. Men ingen är för gammal att lära sig. Äldre människor som har en önskan att få kunskap ska ges möjlighet till detta och inte bli åldersdiskriminerade.

Stockholm den 3 april 2006

Chatrine Pålsson (kd)

Inger Davidson (kd)

Rosita Runegrund (kd)

Kenneth Lantz (kd)

Gunilla Tjernberg (kd)

Olle Sandahl (kd)

Ulrik Lindgren (kd)

Sven Brus (kd)

Torsten Lindström (kd)

Dan Kihlström (kd)